

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Міжнародна науково-практична онлайн-конференція

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА В УМОВАХ
СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ**

14 квітня 2022 року

Біла Церква
2022

ЗМІСТ

Секція 1 Теоретичні, історичні, філософські, соціологічні аспекти права

Мельник Л.М., Грек І.М. «Русській мір» як політтехнологія: історія виникнення.....	5
Росавіцький О.О. Правда і міфи історії утворення російської імперії – погляд з 21 століття.....	7
Ордіна Л.Л. Діяльність УПА у другій світовій війні: бій під Гурбами (21-25 квітня 1944 р.).....	9
Настюк А.А. Роль Ігоря Рюриковича в боротьбі за княжу владу до його правління.....	11
Терещук М.М. Генезис юридичної відповідальності в публічному праві.....	15
Малишко Д.В., Терещук М.М. Теоретико-правове осмислення категорії «правова система».....	17
Козійчук Б.Р., Косович В.М. Поняття гідності: теоретико-правовий аспект.....	20
Касич Є.Ю., Лантух І.С. Булінг у дитячому середовищі: причини, наслідки та відповідальність.....	23
Процько М.І. Соціологічні та правові особливості анатомії людської деструктивності.....	25

Секція 2 Сучасні проблеми правового регулювання в галузі конституційного, адміністративного, фінансового та міжнародного права

Бровко Н.І. Проблеми правового статусу українських мігрантів в умовах військової агресії РФ.....	27
Мельник О.Г. Антикорупційні заходи у сфері сільського господарства в контексті відносин України з Європейським Союзом.....	30
Сімакова С.І. Природа права людини на свободу пересування: теоретико-правовий аналіз.....	32
Єфремова І.І. Особливості реалізації приватних прав в умовах воєнного стану.....	35
Домбровська О. Права дитини в умовах збройного українсько-російського конфлікту.....	37
Поляруш-Сафроненко С.О. Правове регулювання порядку добровільного об'єднання територіальних громад.....	41
Вакулук В.Ф., Кондратюк Т.М. Правове регулювання обліку внутрішньо переміщених осіб.....	45
Копотун І.М., Рудик М.М. Нормативно-правове забезпечення безпеки дорожнього руху: міжнародний досвід.....	47
Оніщик Ю.В. Примирення сторін як спосіб вирішення митних спорів.....	50
Макарчук В.В. Діяльність бюро економічної безпеки України в умовах воєнного стану.....	53
Самойлович А.А. Адміністративно-преюдиційні питання у сфері безпеки дорожнього руху.....	56
Нікітенко О.І. Поняття, принципи та правове регулювання адміністративної відповідальності.....	58
Дем'янченко А.С., Заєць А.П. Проблеми нормативного закріплення адміністративного захисту прав громадян на доступ до державної служби.....	62
Ковальчук І.В. Правове регулювання податкових змін в українському законодавстві, покликаних підтримати економіку в умовах воєнного стану.....	65
Малишко І.В. Альтернативні способи вирішення податкових спорів в Україні.....	68
Щербина О.Є., Настіна О.І. Медіація: формування правової культури позасудового вирішення конфліктів.....	71
Коваль О.А. Принципи адміністративно-правового забезпечення діяльності адвокатури України.....	72
Сокиринська О.А. Правовий аналіз поняття «незаконного арешту» під час міжнародного конфлікту та конфлікту неміжнародного характеру.....	75

Список використаних джерел:

1. Діти та збройні конфлікти: нормативно-правова база. URL: <https://warchildhood.org/ua/children-and-armed-conflict-legal-framework/>.
2. Герасимчук М.В. Конвенція про права дитини та участь неповнолітніх у збройних конфліктах URL: https://minjust.gov.ua/m/str_33359
3. Від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну загинули 183 дитини. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3454394-vid-pocatku-povnomasstabnogo-vtorgnenna-rf-v-ukraini-zaginuli-183-ditini.html>
4. Понад половина дітей України вимушено покинула свої домівки після місяця війни – ЮНІСЕФ. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/press-releases/more-half-ukraines-children-displaced-after-one-month-war>
5. Дитинство під прицілом: права дитини в умовах збройних конфліктів на сході України. За ред. А. П. Бущенко. Українська Гельсінська спілка з прав людини. Київ: КИТ, 2016. 82 с.
6. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 року № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
7. Щебетун І. С., Михайліна Т. В. Захист прав дітей на окупованих територіях: міжнародний досвід та українські реалії. Політичне життя. 2019. №2. С. 33-37.

УДК 342.3

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ ДОБРОВІЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Поляруш-Сафроненко С.О.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри конституційного права та

теоретико-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Метою цього дослідження є конституційне та законодавче удосконалення правового регулювання порядку добровільного об'єднання територіальних громад в Україні. Відповідно до поставленої мети слід вирішити такі завдання: а) проаналізувати останні праці авторів та нормативно-правові акти щодо правового регулювання добровільного об'єднання територіальних громад; б) сформулювати ознаки та дати визначення по проблемі; в) запропонувати висновки і рекомендації.

Відповідно до плану дій Ради Європи стосовно здійснення програми децентралізації і реформи публічної адміністрації в Україні на 2022 рік є актуальним реалізація ефективного функціонування системи місцевого самоврядування, надання жителям територіальних громад правових, організаційних і фінансових послуг у відповідності з європейськими стандартами [1]. Як підкреслив О. Слобожан, реформа децентралізації місцевої публічної влади в Україні ще не закінчилася і потрібно удосконалювати

законодавчу базу щодо об'єднаних територіальних громад у відповідності з європейськими стандартами та кращими практиками муніципальної організації публічної влади на місцях у сучасних країнах світу [2].

Отже, правове регулювання на рівні національних правових норм порядку добровільного об'єднання територіальних громад з єдиним адміністративним центром та удосконалення внутрішнього національного законодавства в процесі реалізації реформи децентралізації в Україні залишається актуальним.

Аналіз праць окремих авторів щодо правового регулювання територіальної організації влади в Україні на засадах децентралізації є одною з проблем оптимізації просторової організації публічної влади на рівні адміністративно-територіальної одиниці. О. Гейда робить висновок про те, що правовий статус територіальної громади слід розглядати як систему юридично закріплених прав та обов'язків жителів, об'єднаних постійним проживанням у межах села, селища, міста, які є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільно об'єднаних жителів кількох сіл, які мають єдиний адміністративний центр. Основними законодавчо-закріпленими видами територіальних громад в Україні є територіальна громада села або добровільного об'єднання: а) в сільську громаду жителів кількох сіл; б) територіальна громада селища; в) територіальна громада міста. Правовий статус територіальних громад в Україні має певні особливості, а саме: 1) повноваження територіальних громад поділяються на власні та делеговані; 2) територіальні громади мають: а) власний особливий діапазон та правову природу об'єктів впливу; б) власну нормативно-правову основу діяльності [3].

Отже, О. Гейда вважає, що правове регулювання об'єднаних територіальних громад урегульоване правовими нормами, характеризується власними і делегованими повноваженнями, особливістю об'єктів впливу та нормативно-правовою основою їх діяльності.

Серед нормативно-правових актів щодо правового регулювання добровільного об'єднання територіальних громад слід аналізувати норми Конституції, законів України і підзаконних актів. В Конституції України дається визначення місцевого самоврядування як права територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України (ст. 140) [4]. Пропонуємо уточнення щодо слів «селища чи міста» замінивши словами «селищ чи міст». Деталізується порядок об'єднання територіальних громад в Законі, де закріплюється: 1). Ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад; 2). Порядок підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад; 3). Підготовка рішень щодо добровільного об'єднання територіальних

громад; 4). Утворення об'єднаної територіальної громади та реорганізація органів місцевого самоврядування (ст. 5-8) [5]. Законом визначаються ініціатори добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст, якими можуть бути : а) сільський, селищний, міський голова; б) не менш як третина депутатів від загального складу сільської, селищної, міської ради; в) члени територіальної громади в порядку місцевої ініціативи; г) органи самоорганізації населення відповідної території (за умови представлення ними інтересів не менш як третини членів відповідної територіальної громади). Пропозиція щодо ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад повинна містити: 1) перелік територіальних громад, що об'єднуються, із зазначенням відповідних населених пунктів; 2) визначення адміністративного центру об'єднаної територіальної громади та її найменування. Сільський, селищний, міський голова має забезпечити вивчення пропозиції щодо ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад та її громадське обговорення, яке повинно бути проведене протягом 30 днів з дня надходження такої пропозиції. Після завершення громадського обговорення пропозиція подається до відповідної ради на наступну сесію для прийняття рішення про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника (представників) до спільної робочої групи. Порядок проведення громадського обговорення з названих питань визначається сільською, селищною, міською радою (ст. 5). Пропонуємо уточнити норму закону вказавши після слова «визначення» термін «спільного» і далі по тексту [5]. Діючий Закон закріплює порядок підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад. Після прийняття відповідною радою рішення про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад сільський, селищний, міський голова надсилає пропозицію про таке об'єднання сільському, селищному, міському голові суміжної територіальної громади, який забезпечує вивчення пропозиції щодо добровільного об'єднання територіальних громад та її громадське обговорення, яке проводиться протягом 30 днів з дня надходження такої пропозиції. Після завершення громадського обговорення пропозиція подається до відповідної ради на наступну сесію для прийняття рішення про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника (представників) до спільної робочої групи або про відмову в наданні згоди. У разі прийняття рішення про надання визначеної згоди міський голова, який ініціював об'єднання, приймає рішення про утворення спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад та інформує про це ВР АРК, РМ АРК, відповідні обласну раду, обласну державну адміністрацію. Спільна робоча група формується з однакової кількості представників від кожної територіальної громади, що об'єднується та є початком процедури добровільного

об'єднання територіальних громад. Вона готує проекти відповідних рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад (ст. 6). Підготовка рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад передбачає їх зміст, обов'язкового громадського обговорення протягом 60 днів, висновки та пропозицію звернутися до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення перших виборів депутатів сільської, селищної, міської ради та відповідного сільського, селищного, міського голови в установленому законом порядку. Можливі зміни меж районів (ст. 7). Об'єднана територіальна громада вважається утвореною за цим Законом з дня набрання чинності рішеннями всіх рад, що прийняли рішення про добровільне об'єднання територіальних громад (ст. 8) [5].

Отже, ознаками правового регулювання порядок добровільного об'єднання територіальних громад є : а) конституційне та законодавче закріплення порядку добровільного об'єднання територіальних громад; б) діяльність компетентних суб'єктів щодо ініціювання, підготовка проектів рішень і утворення добровільного об'єднання територіальних громад; в) порядок реорганізації органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Правове регулювання порядку добровільного об'єднання територіальних громад – це конституційно та законодавче закріплена діяльність компетентних суб'єктів щодо ініціювання, підготовки проектів рішень і утворення об'єднаних територіальних громад та порядку реорганізації органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

Запропоновані по тексту рекомендації сприятимуть удосконаленню правового регулювання порядку добровільного об'єднання територіальних громад в Україні.

Список використаних джерел:

1. Алюшина Н. НАДС та Програма Ради Європи «Децентралізація і реформа публічної адміністрації в Україні» - дієві партнери. Опубліковано 01 квітня 2021 року. <https://nads.gov.ua/news/nataliya-alyushina-nads-ta-programa-radi-yevropi-decentralizaciya-i-reforma-publichnoyi-administraciyi-v-ukrayini-diyevi-partneri>. Дата звернення 05.04.2022.
2. Слобожан О. Місцевому самоврядуванню важлива підтримка Ради Європи, адже реформа децентралізації ще не закінчилася. <https://auc.org.ua/novyna/oslobozhan-miscevomu-samovryaduvannyu-vazhlyva-pidtrymka-rady-yevropy-adzhe-reforma>.
3. Гейда О.В. Види територіальних громад в Україні та особливості їх правового статусу: загальна характеристика. *Європейські перспективи*. 2012. № 3 ч.3. С. 9-14.
4. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. Поточна редакція від 01.01.2020 р.
5. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 р. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 13. Ст. 91. Поточна редакція від 14.05.2020 р.